

Japan och världskonflikten

I senaste häftet av tidskriften Foreign Affairs har den japanske premiärministern Yoshida framlagt ett slags programförklaring av det största intresse. Han konstaterar att försöken att utforma ett freds-fördrag mellan Japan och dess motståndare under andra världskriget misslyckats redan på ett förberedande stadium till följd av konflikten mellan öst och väst. Att i nuvarande läge hoppas på en sådan mildring av denna konflikt att Japan skulle kunna uppnå en allmän fred vore illusionspolitik. I Japan motsätter sig blott kommunisterna och ett fåtal andra en uppörelse som skulle skapa fred med staterna utanför kommunistblocket, med 44 av de 49 stater som formellt befinner sig i krig med Japan. "Jag talar för mig själv, för min regering och för en överväldigande majoritet av det japanska folket då jag slår fast att Japan föredrar ett freds-fördrag med så många nationer som möjligt framför ingen fred alls."

Freden skulle naturligtvis innebära ockupationsstyrelsens avveckling. Japan utgår emellertid, förklarar premiärministern, från att USA och FN skall ge skydd mot rysk och kinesisk aggression. Och Japan är redo att tjänstgöra som "demokratins bastion i Fjärran Östern". "Vi är angelägna att avsluta oss till, ta vår del i och om så är nödvändigt bringa offer för varje anordning för internationell samverkan under FN:s auspicier som avser att ge trygghet åt Stilla havs-området och åt Japan." Tidigare uttalanden har tytt på att den japanska regeringen vid ett freds-fördrag inte skulle vara villig att upplåta militära baser åt USA; Yoshidas förklaring kan inte rimligen innebära annat än att Japan är berett att genom sådana baser och genom militära rustningar bidra till försvaret mot Ryssland och Kina inom FN:s ram.

Yoshida söker stödja sina förslag med påståendet att Japan självt är hotat men inte längre kan hota andra. Japan förlorade genom kriget, påstår han, mer än en tredjedel av sina nationella tillgångar, landet kräver ett långt skede av återuppbyggnad under fred. "Det är otänkbart att vi, även om vi önskade det, någonsin skulle kunna bli en militär-makt med förmåga att angripa våra grannar... Något hot från Japans sida existerar inte." Uppsatsen klarlägger likväl också hur snabbt Japan gått framåt under de drygt fem åren efter kapitulationen. Den industriella produktionen var år 1946 blott 33 procent av års-produktionen 1934—1936; nu är den 94 procent. Import och export uppgick vardera år 1938 till

omkring 750 miljoner dollar; 1946 var motsvarande siffror 305 och 103 miljoner, 1949 902 och 510 miljoner (en stor del av importen bekostas av USA). Nära 50 procent av exporten går nu till de indiska staterna samt Filippinerna, Burma och Siam, vilka stater i allt högre grad beräknas ersätta Manchuriet och Kina som avnäm-mare av japanska produkter.

Intet skäl finns att betvivla att Yoshida är representativ för japansk opinion. Särskilt bör understrykas att den kommunistiska infiltrationen i Japan, som under ett par år betraktades som en fara, på senaste tid väsentligt minskat i styrka. I januari 1948 fick kommunisterna nära tre miljoner röster; i juni 1950 hade siffran sjunkit till hälften. I viss mån beror kommunismens försvagning sannolikt på ockupationsregeringens och den japanska regeringens inskridanden mot partiets press och agitatorer, men i huvudsak har säkerligen den ryska och den kinesiska erövringspolitiken varit avgörande.

Italien har för länge sedan fått fred och är nu inlemmat i de fria staternas säkerhetssystem genom Atlantpakten. Det är uppenbarligen endast en fråga om mycket kort tid för att Tyskland skall få praktiskt taget likaberättigande och ställningen som demokratins bastion i väster. Skall också den tredje av de allierades stora motståndare under världskriget, Japan, gå samma väg och förvandlas till västmakternas bundsförvant mot dessa staters vapenbröder för några år sedan — Ryssland och Kina?

Det är inte omöjligt. Enligt samstämmiga uppgifter har ockupationen av Japan i stort sett inneburit ett gott samarbete mellan ockupanter och ockuperade — detta bestyrker också Yoshida —, och hatet mot Japan har snabbt mildrats eller försvunnit i USA. Nästan enstämmigt har den amerikanska pressen under senaste tiden uttalat sig för ett oberoende Japan i allians med USA. I sitt tal den 5 januari ifrågasatte senator Taft ett freds-fördrag genom kongress-resolution; det besök mr Dulles gör i Japan går ut på att förbereda fred och allians. Man utgår från att USA i stort sett skulle trygga Japans för-svar till sjöss och i luften, medan japanerna närmast skulle inrikta sig på att upprätta en armé, tillräckligt stark för att nedslå eventuella landstigningar — de amerikanska trupperna i Japan har reducerats till ett minimum under Koreakriget, och den japanska "polisstyrkan" uppgår till blott 75.000 man.

Oro inför dessa planer har främst yppats i Australien och

Nya Zeeland; dessa stater före-träder helt naturligt samma tveksamhet inför en upprustning av Japan som Frankrike inför en tysk upprustning. Man är rädd för att Japan skall uppnå en oberoende maktställning och småningom hämta krafter till ny expansionspolitik. Det synes emellertid sannolikt att behovet av bundsförvanter i dagens situation skall väga starkare än dessa betänkligheter. Därmed vore, sex år efter krigets slut, den nya fronten färdig; i stället för Ryssland och Kina blir Italien, Tyskland och Japan västmakternas allierade.

